

ԱՐԵՒ Եզիպոսոսի միակ հայաթերթը
է որ օրը օրին կը հրատարակէ ՀԱՅ
ԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀ
ԼԻՈՒԹԵՒՆ, Ինքսինքն ու արժան:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԱՅԿԱՆ ԵՒ ՔԻՐՈՍԻՆԻ

Հայաստանի մէջ ներկայիս Հայերու և Քիրոսիներու յարաբերութեան մասին արտասպառ էինք Մօակի մէջ թղթակցութիւնը մեր վերջին թիւին մէջ, Սոյն շատ այնպէս կանգնած է մեզի համար կենսական նշանակութիւն ունեցող խնդրոյ մը վրայ, արժանաւորապէս ազդեցութիւն ունեցող տեղեկութիւնները կը տարւին մեզ օրոք հիմնովին տարբեր են Մօակի ցոյց տուած կարծիքներէն և փոխանակ Քիրոսիներու կողմէ Հայոց դէմ թշնամական շարժումներուն ընդհակառակը դուրս գալիս թիւան կամ զինակցութեան մը բարեղէյլ լուր կուտան:

Արդարեւ, երկու տարի առաջ եղած կարգադրութեան մը համաձայն՝ Հայ-և-Քիրոսական համաձայնութիւնը կը խոստանայ յարաբերութիւններու միջև ճիշդ տուած կարգադրութիւններ և փոխանակ Քիրոսիներու կողմէ Հայոց դէմ թշնամական շարժումներուն ընդհակառակը դուրս գալիս թիւան կամ զինակցութեան մը բարեղէյլ լուր կուտան:

Արդարեւ, երկու տարի առաջ եղած կարգադրութեան մը համաձայն՝ Հայ-և-Քիրոսական համաձայնութիւնը կը խոստանայ յարաբերութիւններու միջև ճիշդ տուած կարգադրութիւններ և փոխանակ Քիրոսիներու կողմէ Հայոց դէմ թշնամական շարժումներուն ընդհակառակը դուրս գալիս թիւան կամ զինակցութեան մը բարեղէյլ լուր կուտան:

ՆԱԽԱԿ ՊՈՒԼԱՐԱՅԻՆ

(Սեփական թղթակցութիւն)

Սօսիա, 6 Յունիս

Այս աշն քառանկյունիք ու սարճապաշտ լուրը դուրս եկող մեզ բերուած հետաքրքիր գործակալութիւնը... Բանն Հնչակականներ, կայսերական իրաւունքով, որ ցերեկով, Յունիս 2ին, առաւօտեան ժամը 3ին, Պատերազմական Նախարարութեան առջեւ կ'արտայայտէր կարծիքը կը բարձրացուէր:

Դաշնային տան իկաւ միտեցաւ մեր արտին այս դատն լուրը, որ աշնի կ'անցնէր, անհնարաբար Պատերազմական Նախարարութեան առջեւ կ'արտայայտէր կարծիքը կը բարձրացուէր:

Կարծես թաւ չէին սխառնաթիւք շարքերը, գեղեցիկ յիշողութիւններ, անմիջ կանանց և աղջկանց ընտանքաւորը և անաթ Թալէաթ և Էնիէր իրենց ուշադրութիւնը դարձուցին, իրենց նշանը նետեցին հայ ինտելիգենցիային վրայ, Հարեւոյնքով հայ դաւաճաններու առաջադրին վարիչ անհատները ազդեցութիւն ունեցան հայութիւնը ամբողջութեամբ մէկ տեղէ միւս տեղը փոխադրելէ ու շատեր իբր զինուորական փախտականները հրապարակ ընկեց յետոյ, վերջապէս իրենց անտես զգաւորութեամբ ընտանքաւորները մեծեցին երկար ամիսներ ըստը մնացած ըստն Հնչակականները կարողանալ բարձրացնել:

Կարողանալ... Այո, դուք սիրելի ընկերներ, կարողանալ էք բարձրացնել Դուք ժողովրդներու ու զէլիներու կարգին էք դատուելու Ժողովը որ զոտուել էք ձեր ազգի փրկութեան ու Հնչակական խռատներու իրաւունք մասնաւոր Դուք անտես, ընկերներ, բայց ձեր հոգին մեր հետ է, նա կ'ըլլայ մեր առաջնորդը և մենք կ'ուստիւնք լուծել մի օր ձեր ալ վերջը:

ՄԿՐՏԻՉ ՆԵՐՍԷՍԻԱՆ

ՔՐՈՆԻԿ ԵՒ ՔԻՐՈՍԻՆԻ

Թէ՛ Աղեքսանդրիոյ և թէ՛ Գահիրէի Բազմ ժողովները կը սիրեն լուծելու ու խորհուրդի մէջ գործել... Յորմէ հետեւ կը հարտադրուի (Արեւելք, միայն մէկ անգամ, այն ալ անշուշտ սխալմամբ, տեղադրուած Բազմ ժողովը զեկոյց մը չըլկեց մեզ իր շարժական մէկ նիստին մէջ տուած որոշումները պարտաւարկող, մինչ Գահիրէի Բազմ ժողովը այդ միակ բացարձակութիւնն ալ չըրաւ շատոնց կարգընդունած ըլլալով այս բարեւ սովորութիւնը... Այսպէսով, երկուստայ ժողովուրդը կը մնայ բարձրակարգ անտեղեկ իր ազգային տեղական խնդիրներուն:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՆԵՐ

Կովկասի ձախառն

Հոնտոն 2.— Բեթրոկիստէն զեկոյց մը կ'ըսէ թէ Ռուսները Թուրքերուն յաղթեցին Պիթլէսի (Պիթլիս) շրջանները և Ախալքալէք գրաւեցին:

Հոնտոն 4.— Ռուսները ստիպեցին որ վանի լիճին նախապէս կըրքեն, բուն վրայ դառնալով Թուրքերը եւ քաղաքին զեպի Ռեթաք և Սարա (Պիթի Ըլայ) հաւանքին Ռուստփի և Սորի):

Սեւ ծովու մէջ

Բեթրոկիստ, 4.— Սեւ ծովու մէջ Ռուսական ընդծովեայ մը ածուխ և պաշար բերած երկու նաւ ընկղմեց, առանց մին մեծ նաւ մէջ, ընդծովեայ ձկանացի նաւը զամբիւն մօտեցած չղզեւանի մը և վտարի մօտեցին առջեւ կողմէս: Թրքական զինուած առաջատար մը հետ, որ ցամաք նետուեցաւ:

ԹՈՒՐԿԻՆ ԳՈՒԼԱՐ Կ'ԱՐՄԱՅՆՆԵՆ

Աթէնք, 5.— Կը ծանուցանեն թէ Թուրքերը Զեքէյ Բէյի մօտ գտնուող Էրէզէն գիծը և Զաթալայի ետեւը գտնուող գիծը կ'ամրացնեն:

ՍՈՒԼՈՒՆԵՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

Հոնտոն 3.— Հոնտի «Քօրէստոնէն» շատ թերեւ կ'իմանայ թէ Սուլթան Ռեյս ապէկիցն է իր ենթարկուած գործողութիւնն, բայց վրեժը դաժանեցիկ չէ: Շատ տկար է:

Տարտանքի մէջ

ԶՈՐ. ԿՈՒՐՈՅԻ ՎԻՍՏԱՌՈՒՄԸ

Բարիք, 6.— Զօրավար Կուրօ բախակի հրահանգեց որ այցելու ժամանակ զուգորդ մը պայթուի միջուկը: Զօրավար Կուրօ 4. տարեկան է և ֆրանսական զօրաւորները զօրավարներուն մէջ ամենէն երեքսարարը Զրան սայի է՝ մեծ զօրավարներէն մին ծանուցուած է:

Հոնտոն 5.— Յունիս 4ի կէլիպօլուի ֆրանսական ընդհանուր յարձակումն նախորդ օրը, զօրավար Կուրօ իր զինուորները խանդավառեց հետեւեալ յայտարարութեամբ. «Մեր անդիպի ընկերներուն հետ թրջական գիծերը յարձակումը անհետ վայրկեանը հասած է: Դրանու մէջ մտադրեցին հողը պէտք չէ որ լքուի Զինուորներ, թշնամույն զեմ յարձակած ժամանակինը պէտք է յիշեք թէ կը կուրիք մեր տանցեալ թշնամույն Գերմանիոյ դէմ ալ, որ մեզի դէմ գրգռել նախապէս մեզի բարեկամ իզուր Թուրքերը: Հետեւաբար պէտք է գիթութիւն ցոյց տաք այն Թուրքերուն որոնք կը յանձնուին»:

Արեւմտեան ձախառն

Բարիք, 5.— Գերմանացիք սուկայի կերպով ներգրկուելու վրայ են Արքաի կոնիւն միջոցներ: Երկէ երկու հերտա ներ շատ ուժգին ընդհանուրութիւն մը կա: Երկուստային Հետեւեալ զօրքի առաջին յարձակումը հաղիւ պիտի անվերջապէս ինքզուրեցաւ: Երկրորդ յարձակումը, որ մեր Սուլթէի գերքերուն դէմ կատարուեցաւ, ամբողջապէս ետ մղուեցաւ: Գերմանացիք շատ անգամներ իրենց խրամներէն դուրս ելան առաջնորդ զինուած, բայց ստիպուեցան ետ քաշուիլ, բազմաթիւ զինանք ձգելով դեմին վրայ: Լարիւրի թիւներ վրայ յարձակում մը անմիջապէս արգելուեցաւ մեր կապիտէն Գերմանացիք, երկէ կէս օրէ վերջ և երկուստային յարձակումն սկսան Բոթիս և Մուսոնի շրջանին մէջ 3ին ան Հէլէն միջուկ Մուլէ, 5 քիլոմէթր ճակատի մը վրայ: Թշնամին շատ ուժգին ընդհանուրութիւն մը վերջ յաղաղեցաւ: Զրուել Պուա լը Բրէթի արեւմտեան կողմէ 1 քիլոմէթր ճակատի մը վրայ այն նախկին գիծը զոր իրմէ գրաւած էինք: Արք, հակառակ յարձակումն սարսփելի նկարագրին Գերմանացիք:

ՍԵՐՊԵՐԸ

Աթ. 5. — Արքայի մէջ Սերպերու յառաջացումը կատարուած:

Հոնտոն, 3.— Սերպերը պաշտօնապէս ձեռք տան կառավարութեան դեկը Եւրոպայի և Տուրքոյի մէջ:

Հոնտոն, 4.— Սերպ պաշտօնական զեկոյց մը կ'ըսէ թէ Սերպերը կուտեն Աւստրիացիներու հետ ծովային սահմանադրութիւն վրայ և յաղթեցին, թշնամիէն բազմաթիւ զինքեր գրաւելով:

Խոսքական ձախառն

Հոնտ, 3.— Ոչ պաշտօնական լուրեր կ'ըսեն թէ Խոսքացիք Խոսքոյի վրայ թօլմիս ամրացնելու զապաք գրաւեցին: Ասիական ամենահեռաւոր կէտն է, որուն Խոսքացիք հասան արեւելեան կողմէ իրենց յառաջացումն մէջ:

Հոնտ, 5.— (Պաշտօնական) Թիբեթ, Թրանսօքսիան և Գահիրէի մէջ հերտանի կոնիւն տեղի ունեցան: Երկէ բազմաթիւ անգամներ մեր առաջնորդ Հէլէն լուրերը հասան: Աւստրիական յարձակումները ետ մղեցինք: Բաղրանիս և Գահիրէի լեռնաշղթան վրայ ուր թշնամին ծանր կորուստներ կրեց, 300 զինք, 2 զապաշտ թշնամի և բազմաթիւ հրապարակ անքիւն: Գերմաներուն ըստին նախկին թշնամույն կորուստները շատ ծանր են:

Հոնտ, 4.— Մոմկալութեան սպախողութիւն պիտի կը տեղեկացնէ թէ, այս առաւօտ աւստրիական շրջապատում մը երեւցաւ: Այսպէսով ամբողջ վրայ, բայց հարձակումը հերտանիս և Խոսքացի և Զրան: Զօրավար Զեքէյ Բէյի զուգորդ Կուրօ զեպի Զաթալայի և Զաթալայի զինուած զօրքերը Զաթալայի մէջ ինկան: Կուրօ Զաթալայի մէջ ինկան: Կուրօ Զաթալայի մէջ ինկան:

Աթէնք, 6.— Հոնտի ուսումնական զեպական Պ. Կիրս, Սեւ ծովի հաստ ուսուցիչ Բեթրոկիստ պիտի երթայ:

ՀԱՐԱՆ ԱՓՐԻԿԻ

Բեթրոկիս, 5.— Օրթոքի գրաւումը մեր Զօրի առաւօտեան կաւ: Զօրք իրաւաւորութեամբ գրաւումը կատարուեցաւ:

Մ. ՄՈՐԱՆԻ ՎԵՐՅԱՆՈՒՄԸ

Հոնտոն, 5.— Զեքէյի լուրերը մը կը ծանուցանէ թէ Հօլի Զեքէյի առաւօտեան զօրքերը հաւանք է և ծանր է Գերմանիոյ մէջ, ուսկից անհետուեցաւ: Գերմանիոյ մէջ, ուսկից անհետուեցաւ: Գերմանիոյ մէջ, ուսկից անհետուեցաւ:

Թշնամույն Կորուստներ

«Էնկալիս Ռիւս», ուսումնական մականոն նախադրութեան պաշտօնական տեղանք, հաւանք է Աւստրիացի և Գերմանացի զինուորներ թիւը զանազան երկիրներու մէջ, պաշտօնական զուգորդներուն համաձայն:

Ռուսիա ունի 735,000 զինք որոնց 10,000ը սպայ: այս զինքներէն 15,400ը գերման են, որոնցմէ 1,400ը սպայ և 543,000 Աւստրիացի են, որոնց 8,100ը սպայ: Թուրք զինքներուն թիւը 57,000 է որոնց 500ը սպայ: Ֆրանսա 256,000 և Անգլիա 80,000 զինքներ ունին: Սերպերը 53,000 Աւստրիացի և Զաթալայի 7000 զինքներ ունին: Գերմանիոյ մէջ զաշնակցեց 3,200 զինք ման և Թուրք զինքներ, և նախային զոր. ծոցութիւններու մէջ 4,980 զինքներ առած են: Այսպէսով պաշտական բաժանիկն և նաւատորմին կողմէ ամենուս զինքներ թիւը 1,135,000 կը հասնի:

«Մօրիսիս Բոթի» ալ կը զրէ, Հաւանք ընտանեւոր արժանի վրեժագործ մը հաւանք մը կըր, երկու կայսրութեան մէջ և Գահիրէ կողմէ կորուստներուն թիւը երկուստային միջոցներ զի պակտ է, հաւանքով հրահանգները և իրաւաւորները (գրեթէ կէս միլիոն) օրը երկու կամ երեք անգամ զրկուած են ճակատ լուրնց սպաքներէն վերջ: Այս վրեժագործը կ'ըսէ թէ կուտենք: Ռուսիան է որ ամենէն աւելի մարդ կ'արմատացած է, յետոյ Աւստրո-Հոնդարիս կուտէ և անկից վերջը Գերմանիան:

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՏՅԱՐԱՆ
Մ. Տ. Ս. Ս. Ս.
Imp. Economique, Alex.

040102